بايرام نمازلری

رمضان و قربان بايراملری نمازلرينه عائد

احكام شرعيه‌مزی حاوی‌در

محرری : ابو رضوان

صادق وجدانی

ت جليلهٔ اسلاميه تدقيق مصاحف ومؤلفات شرعيه

مجلسنجه بعد التدقيق طبع اولنمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٥—١٣٣٧

بایرام نمازلری

رمضان وقربان بایراملری نمازلرینه عائد

احکام شرعیه‌یی حاوی‌در

محرری : ابو رضوان

صادق وجدانی

مشیخت جلیلهٔ اسلامیه تدقیق مصاحف ومؤلفات شرعیه
مجلسنجه بعد التدقیق طبع اولونمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره

۱۳۳۵-۱۳۳۷

بسم الله الرحمن الرحيم

بعد اداء ماوجب علينا :

(جمعه نمازی) اسمیله گچن شهر رمضان المبارك ایچنده نشر اولونان رساله جگمی اوقویان بعض دین قارداشلرمز ، برده (بایرام نمازلری) یازمه‌می توصیه ایتدیلر . (بش وقت نماز) ایچون بیله آیریجه بر رساله وجوده گتیرمك اخوان دینمزه فائده بخش اوله‌جاغنی اخطار ایدنلرده بولوندی .

ایشته بو رساله او توصیه‌نك توالیسی ثمره‌سیدر .

رساله‌م ، دین قارداشلرمدن بر طاقمنه نماز خوجه‌لغی ایده‌بیلیرسه حق مذنبانه‌مده ذخر آخرت ، وسیلهٔ مغفرت اولماسنی الطاف الهیه‌دن تضرّع ایلرم .

۱۲ شوال ۳۳۷ ۱۱ تموز ۳۳۵

أبو رضوان

صادق وجدانی

عید - عیدین - اعیاد

(عید) : بایرام دیمکدر . (بایرام) : بر دینده مبارك صاییلان گوندر. بایرام گوننه (عید) اسمیسی : «واجب تعالی وتقدس حضرتلرینك او گون مؤمن قوللرینه دینی و دنیوی عوائد احسانی اولدیغنه ویاخود تکرار فرح ومسرت ایله تفأل عودتنه مبنی» در .

(عیدین) : عیدك تثنیه‌سی اولوب ایکی بایرام دیمك اولور.

بز مسلمانلرك دینی اوله‌رق سنه‌ده ایکی بایراممز واردر :

١ — عید فطر : رمضان بایرامی . لسان عوامده بوکا : «شکر بایرامی» دخی دینیر .

٢ — عید اضحی : قربان بایرامی . لسان عوامده بوکاده «حاجیلر بایرامی» دینیر .

لسان شریعتمزده ، کتب دینیه‌مزده «عیدین» دن مراد ایشته بوایکی مبارك بایراممزدر. (اعیاد) : عیدك جمعیدر .

بایراملرمزك باشلانغیجی : معمر بن اصحابدن (أنس) رضی الله عنه حضرتلرینك روایتیله (سنن أبی داود) ده مذکوردرکه ؛ قبل الاسلام مدینه‌لیلرك سنه‌ده ایکی یوم لهو وسرورلری وار ایدی . هجرت سنه‌دن صوکره بوایکی گونك بریسی حلول

ایده‌رك خلقك اظهار مسرته واو گونه مخصوص اویون و اکلنجه‌لرله وقت گچیرمکه باشلادقلری بالسؤال، معلوم حضرت رسالتپناهیلری اولونجه رسول الثقلین افندمز اصحاب کزینه شویله بویورمشلر :

« حق تعالی حضرتلری سزك ایچون اوایکی گونه اونلردن خیرلی ایکی گون بدل ایتمشدر . بریسی : (یوم اضحی) ، دیگری (یوم فطر) در . »

ایشته بز مسلمانلرك مبارك و مقدس ایکی بایراممز بو وجه ایله باشلامشدر . بو ایکی بایراممزك ایکیسنك بردن واجبات، مندوبات گبی احکام شرعیه‌سنك بیانی قصد اولوندیغی وقت (احکام عیدین) دینلمشدر .

بایراملرك واجباتی : بایراملرك واجبلری نمازلر و نمازلرینه مخصوص تکبیرلر ایله قربان بایرامنده‌کی تشریق تکبیرلرندن، رمضان بایرامنده‌کی صدقهٔ فطردن عبارتدر .

تکبیر عندالحنفیه : « الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر ولله الحمد » دیمکدر .

تکبیر تشریق : قربان بایرامنك تشریق گونلرنده مفتی به اولان امامین قولی اوزره ارکك وقادین، مقیم و مسافر، شهرلی و کوکلو اولانلر طرفندن گرك جماعتله گرك تك باشنه قیلنان

نمازلرك فرضلرندن صوكره كتيريلان تكبيرلردركه ؛ واجبدر . قرآن كريمزده « واذكروا الله فى ايام معدودات » بويورلمشدر . أركگه گوره او تكبيرلرك جهرى واجبدر .

ايام معدودات : ذى الحجه‌نك عشر اولى (ايلك اون گونى) موسم يعنى وقت حج اولمغله بو گونلره (ايام معلومات) تسميه ايدلمشدر. بو اون گونك سكزنجيسنه ـ حاجيلرك مكه‌دن (مينا) يه چيقدقلرى گونه ـ : (يوم ترويه) و نمازلرك عقبنده تكبير آلنسان گونلرك باشلانغيجى اولان طوقوزنجى گوندن بايرامك صوكنه يعنى ذى الحجه‌نك اون اوچنجى گونه قدر اولان بش گونه (ايام معدودات) دنيلير .

يوم عرفه : ذى الحجه‌نك طوقوزنجى يعنى حاجيلرك عرفاتده اولديغى گوندر . رمضان بايرامنك عرفه‌سى يوقدر .

ايام تشريق : يوقاريده بيان اولنان و بش گوندن عبارت بولنان ايام معدوداتدر .

تشريق : أتى گونشله توب قديد ايتمك ، قوروتمقدر . عربلرك عادتى ذى الحجه‌نك اون برنجى ، اون ايكنجى ، اون اوچنجى گونلرى گونشده سرمك اوزره جاريدر . بو اوچ گونه اونك ايچون « ايام تشريق » تعبير اولونور . ذى الحجه‌نك طوقوزنجى و اونجى گونلرى بو اعتباره گوره ايام تشريقدن

دگل ايسه‌ده تكبيرك اكثر اوقاتى ايام تشريق اولمق اعتباريله تكبير اوكا اضافه ايدلمشدر .

قربان بايرامى : ذى الحجه‌نك اونجى ، اون برنجى ، اون ايكنجى ، اون اوچنجى گونلرندن عبارت اولمق اوزره دورت گوندر . بو دورت گونده اوروج طوتمق حرامدر .

قربان بايرامنك ايلك گونى يوم « نحر » در ، قربان كسيله‌جك گوندر . ايكنجى ، اوچنجى گونلرى هم يوم نحر ، هم يوم تشريقدر . دردنجى گونى يالكز يوم تشريقدر . بو دردنجى گونى قربان كسيله‌مز .

تشريق تكبيرلرى : بزه گوره عرفه گونى صباح نمازندن باشلار ، مفتى به اولان امامين قولى اوزره بايرامك دوردنجى گونى ايكندى نمازينه قدر دوام ايدر كه ؛ تام يگرمى اوچ وقت نمازينك فرضلرندن صوكره آلينير .

تشريق تكبيرلرى ايام تشريق اوقاتنده قيلنان نمازلرك ادا و قضاسنده واجب و او گونلره خاص اولديغندن ايام تشريقك نمازلرى ، اوقاتنده فوت ايديله‌رك ايام سائره‌ده قضا اولونه‌جق اولورسه تكبيرلر قضا اولونماز .

صدقهٔ فطر : بر آديده (زكاة الفطر) در. لسان عوامده (فطره) دينير . بايرام ايدلديگى گونك صدقه‌سى ديمكدر .

صدقه : اهلنه ویریله‌رك عندالله ثواب قصد ایدیلن عطیه‌در.

صدقهٔ فطر اوروج طوتان ایچون (طُهرَه) درکه ؛
گناهدن پاکلك دیمکدر . اداسنده نیت مشروطدر . بناءً علیه
متضمن مؤنت عبادت ووظیفهٔ مالیه‌در .

صدقهٔ فطر شو دورت شیدن ویریلیر :

١ — بوغدایدن ، یاخود بوغدای اونندن ویا اونك
سویقندن (قاووت) ویریلیر. مقداری یارم صاع درکه بشیوز
یکرمی درهمدر .

٢ — آرپه‌دن ، ٣ ـ قورو اوزومدن ، ٤ ـ قورو
خرمادن بر صاعدر. امام اعظمه گوره قورو اوزوم بوغدای
گبی یعنی بیك قرق درهمدر . امامینه گوره خرما گبیدر .

صدقهٔ فطر بو دورت شیدن یا عیناً ویریلیر ، یا ، قیمتی نقداً
ویریلیر . بوللق زمانلرده پاره ویرمك ، قیطلق (قحط)
زمانلرده عیناً ویرمك افضلدر .

رمضان بایرامنك واجباتندن اولان بوصدقهٔ فطری ویرمك
ایچون افضل زمان بایرام گونی بایرام نمازندن اول اولان زماندر.

بایرام گوننددن اول‌ده ویرمك جائز ، بایرام گونی نمازدن
اول ویرمك مستحب ، اوگون نمازدن ویا بایرام گوننددن صوگره

ویرمك‌ده جائزدر بوقدر گری‌یه بیراقمق گناه ایسه ده بوگناه
اوصدقه‌یی بالآخره ویرمکله مندفع اولور .

مندوبات: بایرام نمازلرینك مندوباتی شونلردر :

١ — بایرام گیجه‌سی ایرکن قالقمق .

٢ — غسل ایتمك .

٣ — مسواك طوتونمق .

٤ — طیب (گوزل قوقولر) سورونمك .

٥ — گیمه‌سی مباح اولان البسه‌نك اڭ گوزلنی گیمك .

٦ — جناب حقك نعمتنه شکراً اظهار فرح وسرور
ایتمك ویوزوك طاقنمق [اصحاب رسول اللهدن سائر گونلرده
یوزوك طاقیمایانلر بایرام گونلرنده طاقنیرلر ایدی .]

٧ — رمضان بایرامنده جامعه گیتمه‌دن اول طاتلی بر شی
ییمك . ییه‌جك شیئك قورو خرما اولماسی ، تك عدد یعنی
اوچ، بش عدد ییلمه‌سی لازمدر .

٨ — قربان بایرامنده قربان کسه‌جك کیمسه قربان
اتندن ییمك ایچون بر شی ییمکی نمازدن صوگره‌یه بیراقمق .

٩ — نمازه ایرکنجه داورانوب صباح نمازینی محله
مسجدنده قیله‌رق بایرام نمازی ایچون نمازگاهه ویا بویوك

جامعه گیتمك، جامعه گیدرکن سکون و تمکین ایله یورومك .

[جامعه یورویه‌رك گیتمك آت ، آرابه و اوتوموبیل ایله گیتمکدن افضلدر. عودتده رکوبده بأس یوقدر .]

١٠ — نمازه گیدرکن رمضان بایرامنده سراً - گیزلیجه - ، قربان بایرامنده جهراً تکبیر آلمق. [درّمختارده بیان اولوندیغنه گوره عشر ذی‌الحجه‌ده - اون گونلرده - سوقاقده تکبیر آلمقدن ناس منع اولونه‌ماز .]

١١ — نمازدن عودتده ممکن ایسه جامعه گیدلدیگی یولدن دگل؛ باشقه بر یولدن گلمك .

١٢ — مسلمانلره راست گلدکجه اظهار بشاشت ایتمك ، قادر اولدیغی قدر چوق صدقه ویرمك .

بایرام نمازی وتکبیرلری : بایرام نمازلری ایکیشر رکعتدر. جمعه نمازینك شروط ووجوبی [١] حائز اولانلره واجبدر [٢]

شروط صحتی : بالجمله نمازلرك شروط صحتی اولوب فضله اوله‌رق بو نمازلرده جمعه نمازینك شروط صحتی دخی معتبردر. [٣] بوندن یالکز خطبه مستثنادر . صلات جمعه‌ده خطبه ، شرط

[١] سنت مؤکده دیین دخی اولمشدر . جمعه گیبی فرض دگل ایسه‌ده ترکی ضلالت وبدعتدر .

[٢و٣] بو شروط صحت ووجوبی (جمعه نمازی) نامنده کی رساله‌مزده تفصیلاً یازدق .

صحت و نمازدن اول ، بایرام نمازنده ایسه شرط دگل ؛ سنت و نمازدن صوگره‌در .

بایرام نمازلرینك دیگر نمازلردن فرقی هر رکعتده اوچر فضله تکبیر اولماسندن عبارتدر . بوتکبیرلر واجبدر .

بایرام نمازینی ناصیل قیلمه‌جاغز ؟ بایرام نمازی ، بایرامك ایلك گونی [١] گونش دوغدقدن وکراهت وقتی [٢] چیقدقدن صوگره جماعت صف باغلایوب ترتیب آتی وجه ایله قیلینیر :

اوّلا : « بایرام نمازینه نیت ایتدم ، حاضر اولان امامه اویدم » دیه نیت ایدیلیر . [بعض مؤذنلرك نماز وقتی اخبار ایدر ایکن جماعته اخطار ایتدکلری وجه ایله نیتده تکبیرلرك عددندن فلان بحثه لزوم یوقدر . اصل شرط نیت یوقاریده گوستردیگمزدن عبارتدر .]

ثانیاً : نیت ایدوب افتتاح تکبیرینی آله‌رق اللر باغلاندقدن صوگره (سبحانك . .) اوقونور .

[١] عذره مبنی رمضان بایرامی نمازی ایرته‌سی گونه وقربان بایرامی نمازی‌ده ایرته‌سی وداها ایرته‌سی گونلرینه تأخیر اولونه‌بیلیرلر.

[٢] وقت کراهتك تفصیلاتی (کتاب الجمعه) مزده مندرجدر. بایرام نمازی وقت کراهت چیقدقدن صوگره ماقبل الاستوائه قدر قیلینیر . زوالدن صوگره قیلینماز .

ثالثاً : امام « الله اکبر » دیر . جماعت ده برابر « الله اکبر » دیه‌رك أللر نمازه باشلار گبی یوقاری‌یه، قولاقلرمزك حذاسنه قدر قالدیریلوب صوکره آشاغی‌یه ایکی یانمزه صالیویریلیر . أللرمزی . بویله صالیویرنجه اوچ دفعه (سبحان الله) دیه‌جك قدر سکوت ایدوب طورولور ، صوکره بو ترتیب وجه ایله « الله اکبر » دیه‌رك أللر ، ینه قالدیریلیر وَ ایندیریلیر . اوچنجیده ینه « الله اکبر » دیه أللر قالدیریلیر ؛ فقط بو دفعه ایکی یانمزه صالیویرلمز ، باغلانیر .

بو وجه ایله اوچ تکبیر بیتوب أللر باغلانجه امام گیزلیجه اعوذ ، بسمله اوقویه‌رق جهراً قرائته باشلار . یعنی :

« الحمدلله رب العالمین ... » دیه سورهٔ فاتحه‌یی اوقور . امام « ولا الضّالین » دینجه امام ده ، جماعت ده گیزلیجه (آمین) دیه‌جکدر .

آمینی متعاقب امام ضم سوره وَیا آیات ایدر . یعنی قصه سوره‌لردن بریسنی وَیاخود اوزون سوره‌لرك برقاچ آیتنی اوقور .

بایرام نمازلرینك برنجی رکعتنده اوقونه‌جق سوره‌نك « سبح اسم ربك الاعلی .. » اولماسی وَ ایکنجی رکعتده سورهٔ غاشیه‌نك اوقونماسی مندوبدر . سوره وَیا آیاتك ضمندن صوکره رکوعه وَ سجوده واریلیر .

ایکنجی رکعته قالقنجه ، امام فاتحه و سوره اوقودقدن صوکره رکوعه گیتمزدن اول یوقاریده‌کی تعریف و ترتیب وجه ایله اوچ کره تکبیر آلنه‌رق أللر قالدیریلیر وَ ایندیریلیر . اوچنجی تکبیری آلنجه ـ برنجی رکعتده اولدیغی گبی ـ أللر باغلانماز ، ینه صالیویریلیر . امام تکرار « الله اکبر » دینجه رکوعه واریلیر ، سجده‌دن صوکره اوتورولور ، تحیات وَ صلوات وَ دعالر اوقونه‌رق سلام ویریلیر .

بایرام نمازلرنده آلنان بو آلتی تکبیره « تکبیرات زائده » دینیلیر . ایکنجی رکعتك اوچ تکبیر زائدینی برنجی رکعتده اولدیغی گبی فاتحه وَ سوره قرائتندن اول ده آلمق جائز ایسه ده قرائتدن صوکره‌یه بیراقمق اولی وَ مستحبدر .

بو وجه ایله نماز قیلندقدن صوکره امام ، همان منبره چیقار و اوطورمادن خطبه‌یه باشلار . بایرام خطبه‌لرنده جمعه خطبه‌لری گبی اذان اولمادیغندن امامك اوطورماسنه محل یوقدر .

بایرام خطبه‌لرنده جمعه خطبه‌لرنده‌کی حمد وثنایه بدل تکبیر اولدیغندن امام منبره چیقه‌رق جماعته یونه‌لیر یونه‌لمز : (۱)

(۱) جمعه و بایرام خطبه‌لرنده دعا صیره‌سنده بعض خطیب افندیلر یوزلرینی جماعتدن قبله جهتنه چه‌ویره‌رك قبلهٔ دعادن غفلت وَیا تغافل ایدییورلر !

امامه تكبيرلردن صوكره اقتدا ايتمش اولانلر درحال تكبيرلرى آله جقلردر .

برنجى ركعتك ركوعنده يتيشنلر همان امامه اقتدا ايده‌رك قائماً افتتاح تكبيرينى آليرلر وَ امامه ركوعده يتيشه بيله جكلرينى تخمين ايدرلر ايسه ركوعه وارمادن قائماً اوچ دفعه « الله اكبر » ديـوب ركوعه واررلر ، ركوعده يتيشه‌مه‌يه جكلرينى تخمين ايدرلر ايسه افتتاح تكبيرينى آلير آلماز ركوعه واروب ركوع تسبيحلرينه بدل فقط أل قالدرمايه‌رق اوچ دفعه « الله اكبر » ديرلر ؛ چونكه ركوع ايچون حكم قيام واردر وواجبى اتيان سنتى اتياندن اولادر. اگر بويله ركوعده يتيشن كيمسه‌لر تكبيرات زائده‌يى اتيان ايده‌بيلمه‌لرندن اول امام ركوعدن باش قالديررسه قالان تكبيرلر او كيمسه‌لرك اوزرلرندن ساقط اولور .

بايرام نمازينك ايكنجى ركعتنده امامه يتيشن كيمسه‌لر برنجى ركعتى امام سلام ويردكدن صوكره قضايه قيام و تكبيرات زائده‌يى قرائتدن صوكره‌يه تأخير ايدرلر .

صوك

نسخه‌سی (٥) غروشدر

توزیع مرکزلری :

باب عالی جاده‌سنده (کتابخانهٔ اسلام و عسکری ایله) (کتابخانهٔ
سودی) و حکاکلر ایچرسنده چتالجه‌لی صحاف حسن
و بایزیدده مالیه قارشیسنده زعفرانبولیلی خطاط
محمد شوقی افندیلرک دکانلری

مؤلفك (فهرست قرآن کریم) نامنده‌کی اثری (کتابخانهٔ سودی)
و (تفألنامهٔ شیخ الاکبر محی الدین عربی قدس سره) نامنده‌کی
اثری ده (کتابخانهٔ اسلام و عسکری) ده بولونور